

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 1,604 คน โดยจำแนกเป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 240 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดกลางจำนวน 841 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 523 คน

2. กลุ่มตัวอย่างคือครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 311 คน จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp.607-608 อ้างอิงใน เสริมสิทธิ์ รุ่งรุจี, 2552, หน้า 29) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา จะได้กลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่จำนวน 47 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดกลางจำนวน 163 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กจำนวน 101 คน รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 311 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	523	101
ขนาดกลาง	841	163
ขนาดใหญ่	240	47
รวม	1,604	311

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือแบบสอบถามการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นโดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ตามแนวคิดทฤษฎีของเฟรนช์ และราเวน กำหนดไว้ 5 ด้านและแนวคิดทฤษฎีของเฮร์เซย์ แบลนชาร์ด และจอห์นสัน กำหนดไว้ 2 ด้าน (French and Raven, 1968; Hersey, Blandchard and Johnson, 2001, อ้างอิงใน จันทรานี สงวนนาม, 2551, หน้า 273-274) รวม 7 ด้านดังนี้คือ

1. อำนาจการให้รางวัล (Reward Power)
2. อำนาจการบังคับ (Coercive Power)
3. อำนาจตามกฎหมาย (Legitimate Power)
4. อำนาจอ้างอิง (Referent Power)
5. อำนาจความเชี่ยวชาญ (Expert Power)
6. อำนาจการเชื่อมโยง (Connection Power)
7. อำนาจข่าวสาร (Information Power)

ลักษณะแบบสอบถามส่วนนี้เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคอร์ท์ (Likert) ชนิด 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การเลือกตอบและให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาใช้อำนาจในประเด็นนั้นมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาใช้อำนาจในประเด็นนั้นมาก
- 3 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาใช้อำนาจในประเด็นนั้นปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาใช้อำนาจในประเด็นนั้นน้อย
- 1 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาใช้อำนาจในประเด็นนั้นน้อยที่สุด

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยกำหนดขอบเขตของข้อคำถามและสร้างคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะศึกษา
3. นำเสนอร่างแบบสอบถามต่อที่อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาตามผลการสังเคราะห์จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการศึกษา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อดำเนินการในลำดับต่อไป
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านพิจารณาตรวจสอบเพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขให้เหมาะสม
5. นำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าตรงกันความสอดคล้อง (Index of item – Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
 - 5.1 นำข้อคำถามและเนื้อหาของจุดประสงค์ของการสร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ลงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้
 - 5.1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรรถวุฒิ จารุสาธิต ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก
 - 5.1.2 ดร.อนุชา กอนพ่วง ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก

5.1.3 นางผกาภรณ์ พลายสังข์ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

5.1.4 นายสมปอง เกษประสิทธิ์ ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านห้วยน้ำไซ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

5.1.5 นายสุวัฒน์ สายยัด ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านแก่งหว้าแก่งไฮ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

+1 แทน เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหาจุดประสงค์

0 แทน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหาจุดประสงค์

-1 แทน เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาจุดประสงค์

5.2 รวบรวมสรุปข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำมาปรับปรุงแก้ไขและหาความสอดคล้องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Index of item – Objective Congruence : IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ปรับปรุงและแก้ไข เพิ่มเติมตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำ ปรับปรุงและแก้ไขอีกครั้งให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์โดยมีผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง IOC รายข้ออยู่ในช่วง 0.8 -1

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .9489

7. นำแบบสอบถามเสนอต่อที่อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้ายก่อนนำไปพิมพ์เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรถึงผู้บริหารโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครูของโรงเรียน

2. ผู้ศึกษาทำบันทึกข้อความขอความอนุเคราะห์แนบไปพร้อมกับหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อได้มอบหมายให้ครูในแต่ละโรงเรียนดำเนินการตอบแบบสอบถาม
3. ผู้บริหารโรงเรียนรวบรวมส่งข้อมูลแบบสอบถามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
4. ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 311 ฉบับ ได้รับคืนมาจริง จำนวน 311 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 มาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ และจัดทำหนังสือขอบคุณผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3
5. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ดังรายการละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยมีเกณฑ์แปลผล ดังนี้
 - 4.50-5.00 หมายความว่า ระดับการใช้อำนาจที่ผู้บริหารใช้มากที่สุด
 - 3.50-4.49 หมายความว่า ระดับการใช้อำนาจที่ผู้บริหารใช้มาก
 - 2.50-3.49 หมายความว่า ระดับการใช้อำนาจที่ผู้บริหารใช้ปานกลาง
 - 1.50-2.49 หมายความว่า ระดับการใช้อำนาจที่ผู้บริหารใช้น้อย
 - 1.00-1.49 หมายความว่า ระดับการใช้อำนาจที่ผู้บริหารใช้น้อยที่สุด
3. ระดับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ตามจุดมุ่งหมายข้อที่ 1 ใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยวิเคราะห์เป็นรายด้านและโดยรวม

4. การเปรียบเทียบการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ตามจุดมุ่งหมายข้อที่ 2 ดังนี้

4.1 ประสิทธิภาพของครูผู้สอนในการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาทดสอบด้วยค่าทดสอบเอฟ (F-test)

4.2 ขนาดของโรงเรียน ทดสอบด้วยค่าทดสอบเอฟ (F-test)

4.3 วุฒิทางการศึกษาทดสอบด้วยค่าทดสอบเอฟ (F-test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) \bar{x}
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) SD
4. ค่าทดสอบเอฟ (F- test)
5. ค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient)